

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 34 (5728)
22.
MARTS
OTRDIENA,
1988. GADS
Maksā 3 kap.

GATAVOJOTIES RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES SESIJAI

Referāta „Par Preiļu rajonā esošo arhitektūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu“

TĒZES

V. I. Ļeņina novēlējums — būt saudzīgiem pret pagātnes kultūras mantojumu — radis atspoguļojumu Latvijas PSR Konstitūcijā, kā arī Latvijas PSR likumā «Par vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu», kuru republikas Augstākā Padome pieņēma 1977. gada 23. decembrī. 1982. gada novembrī LPSR Ministru Padome pieņēma lēmumu, kurā apstiprināja nolikumu «Par vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu».

Šajos dokumentos uzsvērtā tēze par to, ka vēstures un kultūras pieminekļi ir tautas īpašums un ka valsts un sabiedrisko organizāciju svarīgs uzdevums ir tos saglabāt. Tāds ir arī katra pilsoņa svēts pienākums.

Par pamatu ņemot šādu viedokli, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja virza savu darbību arhitektūras pieminekļu aizsardzībā.

Aktīvi līdzdarbojoties Latvijas PSR Kultūras ministrijas muzeju un kultūras pieminekļu zinātniski pētnieciskajai padomei, Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļai, kā arī kultūras nodaļai, rajonā apsekošanas celtnes, kurām ir arhitektoniska vērtība, celtnes ar raksturīgu plānojumu, ceļu tīklu un stādījumiem. Iegūto ziņu apkopošanas rezultātā septiņi objekti ar LPSR Ministru Padomes 1983. gada 18. oktobra lēmumu iekļauti republikas nozīmes arhitektūras pieminekļu skaitā, divdesmit objekti ar rajona izpildkomitejas 1979. gada 23. marta lēmumu iekļauti vietējās nozīmes pieminekļu sarakstos.

Ievērojama daļa ēku un būvju, kuras ieskaitītas republikas un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļu kategorijā, tiek izmantotas tautsaimniecībā pēc to nozīmes. Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja trīspadsmit objektus nodevusi beztermiņa lietošanā ar īres tiesībām religiskajām biedrībām kā lūgšanu namus, četri objekti atrodas rajona tautas izglītības nodaļas pārziņā, pa vienu objektam ir kolhoziem «Dzintars», Ļeņina, M. Gorkija, «Krasnij Oktjabrj». Rušonas padomju saimniecībai, Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajai vidusskolai, rajona sadzīves pakalpojumu kombinātam, «Baltribvod» pārvaldei, dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienībai, kā arī pilsoņu personīgajai īpašumam.

Pirmais pieminekļu aizsardzībā veltītais pasākums bija saistību noslēgšana ar objektu saimniekiem, tika noteiktas aizsardzības un būvdarbu regulēšanas zonas, kā arī vispārējie objektu ekspluatācijas noteikumi. Patlaban aizsardzības saistības noslēgtas ar visiem arhitektūras pieminekļu īpašniekiem, izņemot dzīvokļu saimniecības pārvaldi, Ļeņina kolhozu un «Dzintaru», sadzīves pakalpojumu kombinātu, «Baltribvod» pārvaldi.

Taču visu objektu aizsardzības saistībās nav izstrādāta remonta, restaurācijas un labiekārtošanas programma ar konkrētiem darbu termiņiem, nav slēdzieni par ēku tehnisko stāvokli. Šī uzdevuma veikšana, bez šaubām, ir ļoti nozīmīga. Ciemu un pilsētu Tautas deputātu padomju izpildkomitejām, rajona tautas izglītības nodaļai, kolhozu «Dzintars», Ļeņina, M. Gorkija, «Krasnij Oktjabrj» valdēm, Rušonas padomju saimniecībai, rajona sadzīves pakalpojumu kombinātam, Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajai vidusskolai kuri ir republikas un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļu īpašnieki, nepieciešams nekavējoties noteikt ēku tālāku praktisku izmantošanu pēc to nozīmes tautsaimniecībā, atbilstoši iespējām, kā arī ņemot vērā nepieciešamību izstrādāt pieminekļu atjaunošanas, restaurācijas

vai konservācijas metodiku, termiņus un darbu finansēšanas avotus.

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja ar 1987. gada 18. marta lēmumu apstiprināja rajona vēstures un arhitektūras pieminekļu restaurēšanas perspektīvo plānu. Šī lēmuma izpildes kontroli uzticēts veikt rajona padomes kultūras, tautas izglītības un sporta pastāvīgajai komisijai.

Gatavojoties rajona padomes kārtējai sesijai, ņemot vērā apspriežamā jautājuma sabiedrisko nozīmīgumu, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja ir dzīvotāju vidū veica socioloģiskus pētījumus. Savu viedokli uz anketā uzdotajiem jautājumiem par arhitektūras pieminekļu saglabāšanu un izmantošanu izteica apmēram tūkstoš cilvēku.

Izteikti priekšlikumi arhitektūras pieminekļu sarakstos iekļaut Aglonas internātskolas ēku, ūdens dzirnavas Pelēcos, pareizticīgo baznīcu Aizkalnē, lūgšanu namu Moskvino un citus objektus.

Rajona izpildkomiteja kopā ar LPSR Kultūras ministriju visdrīzākajā laikā izskatīs jautājumu, vai ir lietderīgi šos un citus objektus iekļaut arhitektūras pieminekļu sarakstā.

Anketās ir izteikti lietišķi priekšlikumi par arhitektūras pieminekļu restaurācijas, konservācijas jautājumiem, finansēšanu, atjaunošanas darbu izpildes formām un metodēm, objektu tālāku izmantošanu praktiskiem mērķiem un daudzi citi vērtīgi priekšlikumi. Vairāki no tiem jau izmantoti šīs sesijas lēmuma projekta izstrādāšanā citi vēl jāizanalizē un jāizmanto darbā.

Plašu sabiedrību, valsts un saimnieciskos orgānus visvairāk uztrauc likuma aizsardzībā esošo arhitektūras pieminekļu tehniskais stāvoklis un izmantošana.

Rajona Tautas deputātu padomes kultūras, tautas izglītības un sporta pastāvīgā komisija, iesaistot deputātus un Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbiniekus, šī gada jāvāri un februārī apsekoja arhitektūras pieminekļus.

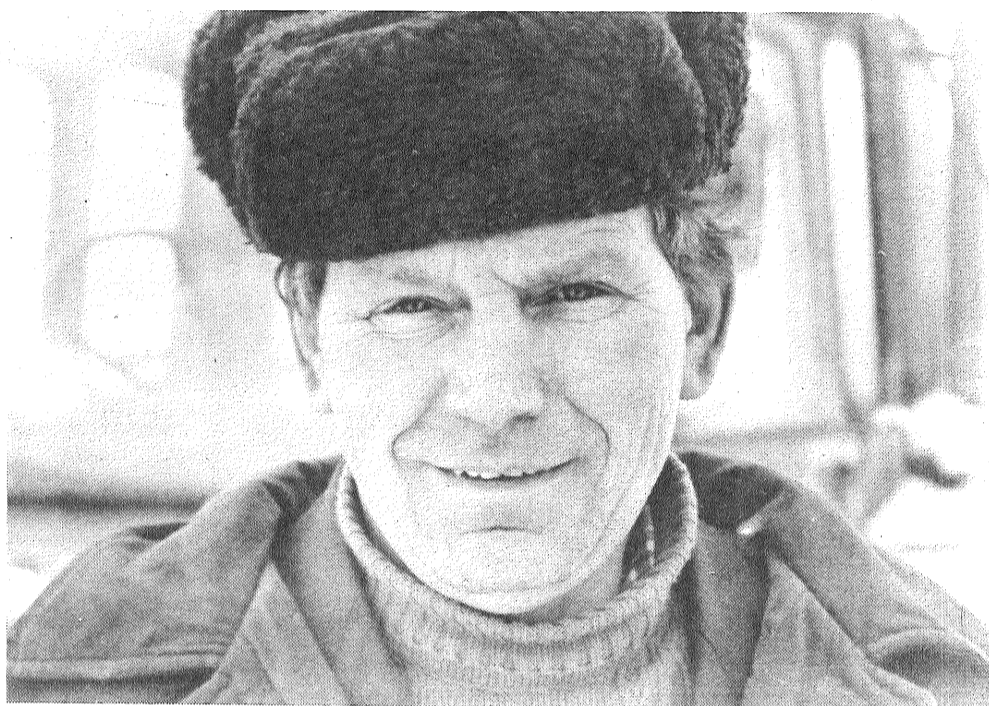
Ievērojama daļa apsekojamajiem objektu atrodas labā tehniskā stāvoklī: Aglonas baznīcas, Jeršikas baznīca, Gornijašu kapliņa, Rušonas baznīca — republikas nozīmes XVIII — XIX gadsimta arhitektūras pieminekļi, Kameņecas muižas ansamblis, Aizkalnes, Līvānu, Nīdermuižas, Riebiņu, Rudzētu, Vārkavas, Preiļu baznīcas, pareizticīgo baznīca Riebiņos. Juzefinovas muižas dzīvojamā ēka, Kastīres muižas zirgu stallis. Vārkavas muižas pils ar parku — vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi. Tā ir vairāk nekā puse no visiem aizsargājamiem arhitektūras objektiem.

Par lūgšanu namu labu tehnisko stāvokli nepārtraukti rūpējas rajona religiskā apvienību izpildu orgāni.

Dziļi izpratni par arhitektūras pieminekļu praktiskās izmantošanas un saglabāšanas valstisko nozīmi rāda Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas administrācija (direktors N. Leonovs). Kameņecas muižas ansamblis ietver sevī vairākas ēkas un būves. Pēdējo piecu gadu laikā muižas galvenās ēkas atjaunošanas un remonta darbiem saimnieciskā kārtā izmantoti 243 tūkstoši rubļu. Nomainīts ēkas jumts, veikts telpu iekšējais remonts, tagad jāsākarto fasāde, šogad paredzēts apgūt 38,5 tūkstošus rubļu.

Taču daļa Kameņecas muižas ēku nīder citiem īpašniekiem. Ūdens dzirnavu saimnieks ir rajona sadzīves pakalpojumu kombināts (direktors V. Veleckis). Pirms vairākiem gadiem ēka cieta ugunsgrēkā, taču sadzīves pakalpojumu kombināta ad- (Nobeigums 2. lpp.)

Vissavienības IV kolhoznieku kongresa delegāts

Tikai darbs paliks tas pats...

Kolhoza «Sarkanā ausma» mehānizators Francis Pauniņš pārstāvēs mūsu rajonu un republiku Vissavienības IV kolhoznieku kongresā. Tas ir liels gods, liela atbildība. Zemes un cilvēku priekšā.

Vispirms palūdzu Francis Pauniņu nedaudz pastāstīt par sevi. Atbilde bija īsa: «Nu ko tur daudz runāt — te dzimis, te audzis. Visu laiku kolhozā. Un gadi pagājuši vienā darbā».

Pateikt jau ir viegli. Bet nodzīvot? Lauku cilvēka ikdiena prasa daudz spēka. Iztur tikai tie, kuriem rūdījums krājies no bērnu dienām. Agra celšanās rītos, vēlas vakara stundas. Un darbs, darbs, darbs... Tikai sākumā bija dienesta gadi. Pēc armijas — viens gads par līnu posminieku, tad triju mēnešu kursi Jaunaglonā. Un kopš 1962. gada traktora stūre vairs nav izlaista no rokām. Kāda tik tehnika saimniecībā nav bijusi — visdažādāko marku, visdažādāko jaudu traktori, bet visi vienlīdz labi klausīja pieredzējušā mehānizatora rokām.

Tagad Francim Pauniņam uzticēts MTZ-82. Saka, esot laba un spēcīga mašīna. Protams, kopjama un uzpasejama. Bet tā jau ir ar jebkuru tehniku, ar sieņu presi vasaras vidū un ar kombainu rudens pusē. Ir miļlots un arts, ecēts, sēts un plauts. Ir vērots, kā aizvadīto gadu gaitā mainījusies saimniecība. Arvien smagākas un kuplākas ik rudenus tīrumos likst vārpas. Plāvās ganās ražīgāki ganāmpulki. Cilvēki dzīvo turīgāk, kulturālāk. Aug kolhoza ciemats. Arī pa-

Kad republikas kolhozu pārstāvji Rīgā pulcējās uz kongresu, dalībnieku vidū bija arī Francis Pauniņš — kolhoza «Sarkanā ausma» mehānizators. Viens no labākajiem sava aroda pratejiem saimniecībā, vairākkārtējs sociālistiskās sacensības uzvarētājs, zināms darbuzdevīgais. Klausījās gudru vīru runas un klusībā sorieda par to, ka runāšanas dēļ jau tik daudzkas ir nokavēts, garām palaists. Svaigajam pārmaiņu vēsmam tikai pats, pats sakums. Kā būs tālāk?

Lielas cerības rast atbildi uz šo jautājumu gaidāmajā Vissavienības kongresā. Bet viens ir skaidrs jau tagad — vairs nedrīkstam krāpt zemi. Mainīsies gada-laiki, cilvēki un tehnika, tikai zeme un darbs paliks tie paši.

L. STRODE,
J. SILICKA foto

Uzvara sociālistiskajā sacensībā

PSKP Centrālā Komiteja, PSRS Ministru Padome, Vissavienības Arodbiedrību centrālā padome un VLKJS Centrālā Komiteja izskatījušas rezultātus, ko devusi Vissavienības sociālistiskā sacensība par PSRS ekonomiskās un sociālās attīstības 1987. gada valsts plāna sekmīgu izpildi.

Ar PSKP CK, PSRS Ministru Padomes VACP un VLKJS celiošo Sarkanā karogu anbalvota un PSRS TSSI Vissavienības Goda plāksnē tiek ierakstīta arī Preiļu rajona ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotā KOLOZAGROFIRMA «KRASNIJ OKTJABR».

PSKP Centrālā Komiteja, PSRS

Ministru Padome, VACP un VLKJS CK dedzīgi apsveic Vissavienības sociālistiskās sacensības uzvarētājus un izsaka pārliedību, ka mūsu zemes darbaudis spers jaunu soli uz priekšu sociāli ekonomiskā progresa ceļā, liks lietā savus spēkus un zināšanas, lai tālāk nostiprinātu mūsu Dzimtenes ekonomisko varenību.

● Gatavojoties rajona Tautas deputātu padomes sesijai

Referāta „Par Preiļu rajonā esošo arhitektūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu“

TĒZES

(Nobeigums, Sākums 1. lpp.)

ministrācija necenšas to atjaunot. Bez tam vienlaikus atteica Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas vadībai, kas vēlējās pārņemt šo objektu. Šāda kombināta vadītāju nostāja izsauca dziļu neapmierinātību rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē.

Nepieciešams nekavējoties atrisināt jautājumu par to, kam turpmāk piederēs Kameņecas hidroelektrostacijas ēka. Tā ir pirmā hidroelektrostacija Padomju Latvijas laukos, komjaunatnes triecien-celtnē. Staciju izmantoja no 1947. līdz 1967. gadam.

Patlaban bijušās elektrostacijas ēka atrodas «Baltrivvod» republikāniskās pārvaldes pārziņā, taču pārvalde savas saistības, kas paredzētas Latvijas PSR likumā par pieminekļu aizsardzību, nepilda.

Rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē jautājums par objekta nodošanu Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajai vidusskolai, kura nolēmusi ne tikai likvidēt nolaistību arhitektūras pieminekli, bet arī atjaunot elektrostaciju.

Labu piemēru saimnieciskai attieksmei pret arhitektūras mantojumu parādīja Rušonas padomju saimniecības administrācija (direktors V. Codars). Kastīres muižas zirgu stāļa drupu vietā tagad ir divstāvu ēka. Šī pārbūve nesabojāja ēkas ārējo izskatu, gluži otrādi, harmoniski sasaistījās vienotā veselā, arhitektoniski izteiksmīgā būvē, kuru turpmāk iespējams praktiski izmantot.

Rajona tautas izglītības nodaļa pirms pieciem gadiem visai bēdīgā stāvoklī no republikāniskās «Jauno tūristu» stacijas pārņēma Rušonas muižas ēku. Tās atjaunošanai izmantoti 60 tūkstoši rubļu. Vietējās nozīmes arhitektūras objekts tagad ir ļoti sakārtots, labiekārtota arī zaļā zoga.

Taču sporta būvju tālāku celtniecību pasūtītais — bērnu un jaunatnes sporta skola (direktors J. Boļšakovs) veic bez jebkādas sistēmas, uzsāktā piebūves celtniecība, taču darbi nav saskaņoti ar republikas Kultūras ministriju.

Rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē izskatījis šo pārkāpumu, nolemis, ka sporta skolas vadībai piebūve jānojauc.

Ne vārdos, bet ar praktiskiem darbiem par vēstures un kultūras pieminekļiem rūpējas K. Marksa kolhoza valde (priekšsēdētājs J. Livmanis). Apstākļos, kad tik izteikts ir darbaspēka un naudas līdzekļu deficīts, saimnieciskie vadītāji, ciema Tautas deputātu padomes izpilddomē un sabiedriskās organizācijas par neatliekamu uzdevumu uzskatīja Pelēču ūdensdzirnavu atjaunošanu. Dzirnava patlaban darbojas, un tās ir vienas no nedaudzajām republikā. Bet 1988. un nākamo gadu plānos enerģiskie vadītāji paredzējuši turpināt restaurācijas darbus gan dzirnāvās, gan republikas nozīmes pieminekli — Gornijašu kapličā.

Preiļos sperti pirmie soli muižas un parka atjaunošanā. Izremontēti parka centrālie vārti, sarga namiņš, kurā tagad uz laiku izvietojies vēstures un lietišķās mākslas muzejs. Pilsētas Tautas deputātu padomes izpilddomē Latvijas PSR Kultūras ministrijas Restaurācijas kanto-rī iesniegusi pasūtījumu par Preiļu muižas un parka kompleksa zinātnisko izpēti.

Iegutie dati kļūs par pamatu projekta un tāmes dokumentācijai, kas paredz gājēju tiltiņu un citu parka objektu atjaunošanu tādā veidā, kā to bija iedomājušies deviņpadsmitā gadsimta celtnieki. Neskatoties uz to, ka presē bijušas vairākas subjektīvas publikācijas, ka atsevišķi pilsoņi izteikušies par arhitektūras pieminekļu bēdīgo likteni Preiļu rajonā, rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē izskatīja uzskatu, ka pieminekļu saglabāšanas valstiski svarīgais uzdevums nu ir iekustējies, ka ciemu un pilsētu Tautas deputātu padomju izpilddomē darbinieki, kā arī saimnieciskie vadītāji, kuri tieši atbild par arhitektūras vērtību saglabāšanu, ir atbrīvojušies no primitīvo un novecojušo dogmu gūsta, izrāda patiesu ieinteresētību un drosmi.

Tādu secinājumu var izdarīt pēc sarunas nie «apalā galda» par arhitektūras pieminekļu problēmām. Šo sarunu nesen organizēja rajona izpilddomē kopā ar laikraksta «Lenina Karogs» redakciju. Pārkarošāns padziļināšanās procesā rodas izpratne par dažādām nesen vēl neizprotamām un neiedomājamām parādībām. Mūsu līdzpilsoņu izvirzīto pozīciju —

visus pieminekļus saglabāt un aizsargāt — var uzskatīt par pārāk stingru un nelokāmu. Taču visas pretenzijas pret mums, padomju darbiniekiem un saimnieciskajiem vadītājiem, ir pamatotas, tās objektīvi izraisījis sabiedrības demokratizācijas process, pilsoņu personīgā atbildība par stāvokli vienā vai otrā tautas saimniecības nozarē.

Mums paškritiski ir jāatzīst, ka arhitektūras pieminekļu restaurācijas un konservācijas programma mūsu rajonā tiek īstenota pārāk lēni un nevienu neapmierina.

Kāda gan var būt sajūta, kad lūkojamies, kā iet bojā Anspoku muižas bijuši medību pils? Kādas jūtas pārņem, kad redzam Riebiņu muižas objektu bēdīgo stāvokli? Pārāk ietilgusi vārdu apmaiņa ar M. Gorkija kolhoza un kolhoza «Dzintars» vadītājiem J. Stikāni un S. Malnaču par remontu un darbu termiņiem svarīgajos Galēnu un Arendoles muižu objektos.

Bez saimnieka ir XIX gadsimta arhitektūras pieminekli — Jadvigovas dzirnavas — Rožkalnu ciema teritorijā.

Kas traucē 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes Aglonas iecirknim sāktot savu teritoriju pie Aglonas baznīcas kompleksa?

Malnkalnu reliģiskās apvienības izpilddomē attieksme pret kultūras ēku bija bezsaimnieciska. Rudzētu ciema Tautas deputātu padomes izpilddomē situāciju nekontrolēja. Tā rezultātā ēka ir avārijas stāvoklī. Rajona izpilddomē jā saskaņā ar republikas Kultūras ministriju ir izslēgusi šo objektu no arhitektūras pieminekļu sarakstiem, un tas tiks nojaukts.

Likumsakarīgs ir jautājums: kur tad ir tie valstiskie vai sabiedriskie spēki rajonā, kas nodarbojas vai vismaz tiek uzskatīti, ka nodarbojas ar pieminekļu aizsardzību?

Runa jau nav tikai par kārtējo pārmetumu izpilddomē, Preiļu muzeja inspektoram I. Pličam, Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona padomei. Jautājums ir cits. Kāpēc neie darbojas ekonomiskās un tiesiskās sviras, ko likums paredz par bezatbildīgu attieksmi pret arhitektūras pieminekļiem? Ilgus gadus kompetenti orgāni dažādām organizācijām, kuras slukti uz turējo pieminekļus, nenosūtīja nevienu aizrādījumu, materiāli netika iesniegti arī tiesiskajiem orgāniem.

Skaidrs, ka gribas taču, lai pieminekļu liktenis tiktu izlemts nevis kaislību mutuljos, bet likuma noteiktajā kārtībā. Tomēr dažādu subjektīvu un objektīvu apstākļu dēļ tā nenotiek.

Rajona tautas izglītības nodaļa finansālajā ziņā nav bezspējīga, taču nevar stāties pie Preiļu pils rekonstrukcijas pabeigšanas, kaut arī projekta un tāmes dokumentācija kārtībā. Kāpēc? Tāpēc, ka celtnieki — Daugavpils vispārējās celtniecības trests, Līvānu PMK, Preiļu SCO — pat jaunas skolas un pirmsskolas vecuma bērnu iestādes nodod tādā kvalitātē, ka kapitālais remonts vajadzīgs jau pēc dažiem ekspluatācijas gadiem (atšķirībā no XIX gadsimta arhitektūras pieminekļiem).

Sis apstākļi bija pamatā tam, ka naudas līdzekļi, kas bija paredzēti Preiļu pils remontam 1988. gadā, tiks novirzīti uz pirmsskolas vecuma bērnu iestādes «Pasaiņa» remontu, darbus veikš Preiļu remontu un celtniecības pārvalde.

Tātad — mūs gaida milzums darbu. Lai ar tiem tiktu galā, rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē jā piedāvā konkrētus virzienus.

Nemot vērā to, ka celtniecības organizācijas ir ļoti noslogotas, ka tām trūkst kvalificētu kadru, ļoti nepieciešams pie Preiļu rajona arhitekta izveidot arhitektūras pieminekļu restaurācijas kooperatīvu. Tajā varētu būt arī pavisam nedaudz, taču augsti kvalificētu celtniecības speciālistu, iespējams, ka tie varētu būt arī darba spējīgie pensionāri, cilvēki ar augstu atbildības izjūtu. Tad šāda vienība būs spējīga vienu pēc otra no drupām atjaunot arhitektūras pieminekļus.

Vasaras brīvdienās lieliski nāgt restauratoriem varētu kļūt skolēnu darba un atpūtas vienību dalībnieki vai arī studentu celtnieku vienības.

Ja par kooperatīva galveno principu kļūs kvalitatīvs rezultāts, atdeve nebūs ilgi jāgaida.

Izpilddomē uzskata par nepieciešamu nie rajona kultūras nodaļas izveidot kultūras ekoloģijas sabiedrisko padomi. To varētu izveidot no pieminekļu aizsar-

dzības kustības entuziastiem, ievērojamām republikas zinātnes, kultūras un izglītības darbiniekiem, kuri dzimuši Preiļu rajonā. Padome tādā veidā koncentrētu sevi lielu intelektuālo potenciālu, kas ne tikai redzētu un kritizētu trūkumus, bet nodarbotos arī ar sasāpējušu problēmu risināšanu. Piemēram, noteiktu prioritāti objektu rekonstrukcijai, meklētu finansēšanas avotu piesaisti, organizētu pieminekļu zinātnisko izpēti un tā tālāk.

1988. gadā rajonā izveidos Latvijas Kultūras fonda filiāli. Fonds spēš mobilizēt rajona maksimāli iespējamās pašdarbības kolektīvu uzstāšanās, no mūsu rajona nākušo profesionālo kultūras darbinieku spēkus, pilsoņu brīvprātīgās iemaksas, kā arī citus pasākumus, ienākumus no kuriem varēs izmantot rajona arhitektūras pieminekļu atjaunošanai.

Lai aizsargātu pieminekļus, daudz vēl jā dara iedzīvotāju sabiedriskās aktivitātes kāpināšanā. Latvijas PSR likumā par pieminekļiem pateikts visai skaidri — saudzīga attieksme pret vēstures un kultūras pieminekļiem ir katra PSRS pilsoņa patriotisks pienākums. Kā mēs pildām šo pienākumu? Atbilde nav tālu jāmeklē. Mēs visi ļoti redzam gan saplēstus augsaines ķermeņus, gan salauztus tiltiņus pilsētas parkā.

Jau nākamajā naktī pēc ugunsgrēka Preiļu pils tika barbariski izlaupīta. Izjauca podiņu krāsni un kamīnus, nōnēma griestu rotājumus, elektroinsulāciju, svecēturus un slēdzus. Vēlāk pazuda durvis, logu rāmi, grīdu segums. Domājams, ka to vis neizdarīja launprāsi no citām pilsētām un republikas rajoniem. Tāda attieksme ir raksturīga arī pret citiem bez apsardzības atstātiem objektiem.

Tie, kuri sakās neesam vienaldzīgi pret pagātnes mantojumu, lielākoties kļūst pavisam atturīgi, kad viņiem piedāvā iespēju sestdienas tatkās bez atbildības ar lāpstu un ķerru pastrādāt restaurējamos objektos.

Tādā veidā arhitektūras problēma kļūst par sociālu problēmu. Pilsētas iedzīvotājos vajag atmodināt sociālo apziņu, jo gūt sasniegumus vēstures un kultūras pieminekļu saglabāšanā un atjaunošanā būs iespējams tikai tad, ja darbā aktīvi un ieinteresēti iesaistīsies visplašākās sabiedrības masas.

Saskaņā ar nolikumu par vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu pie visiem objektiem tiek uzstādītas plāksnes, kur sniegta īsa objektu raksturojoša informācija un norādīts, ka objektu aizsargā valsts. Preiļu muzejs. Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona padomes prezidijs ir pieteicis un jau saņēmis vajadzīgajā daudzumā šīs plāksnes, tās atdotas pieminekļu saimniekiem. Taču vēl ne visos objektos ir uzstādītas. Sis vienkāršais, bet obligātais darbiņš jāveic nekavējoties.

Rajona izpilddomē kultūras nodaļai, Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona padomes prezidijam vajag aktivizēt vēstures un kultūras pieminekļu izmantošanu iedzīvotāju tālākā estētiskajā audzināšanā.

Uzmanību un atbalstu pelna rajona laikraksta «Lenina Karogs» redakcijas pieredze vēstures un kultūras pieminekļu propagandā. Laikraksta lappusēs lasāms bagāts materiālu klāsts, kas iedzīvotājos izraisa dziļu interesi par vēstures un kultūras mantojuma izziņāšanu.

Nepiedodami maz izdots dažādu ceļrāžu, bukletu par mūsu rajonu, atklātņu par vēstures un kultūras pieminekļiem. Nav izstrādāti tūrisma maršruti pa interesantākajām vietām, nav sagatavoti ekskursiju vadītāji un gidī.

Par šo jautājumu atrisināšanu nopietni jā padomā rajona kultūras nodaļas, vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbiniekiem. Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona padomes prezidijam.

Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanas uzlabošanu nodrošina padomju likumi. Jautājums ir par to, ka kultūras iestādes, vietējo padomju izpilddomē, tiesību aizsardzības orgāni pilnībā neizmanto šīs iespējas.

Rajona Tautas deputātu padomes izpilddomē izsaka pārliecību, ka rajonā sāktais arhitektūras pieminekļu saglabāšanas un atjaunošanas darbs nepaliks tikai kārtējās kampaņas līmenī, bet kļūs sistemātisks un mērķtiecīgs, dos iespēju sāktot visus arhitektūras pieminekļus.

SAGAI DOT ATTURĪBAS VEICINĀŠANAS BIEDRĪBAS RAJONA ORGANIZĀCIJAS PĀRSKATA UN VĒĻĀŠANU KONFERENCI

SIRDSLIETA

ANDREJS NAGLIS — Līvānu pilsētas atturības kluba «Gaisma» vadītājs. Pēc pārliecības — īsts atturības kustības propagandētājs. Pēc būtības — cilvēks, kurš par savu patiesību gatavs cīnīties enerģiski, nereķinoties ar brīvo laiku. Uzskata, ka gaivenais ir atturības garā audzināt jaunatni un bērnus.

Un kā gan citādi, ja ikdienā savā pilsētā un citur redz alkohola postošo ainu: šķirtas ģimenes, piedzērušos vecākus, pamestus bērnus, nepilngadīgus likumpārkāpējus. Laikam tieši tāpēc ar tādu aizrautību atturības klubs «Gaisma» un tā vadītājs savā pulkā aicina Līvānu skolu jauniešus. Organizē pārrunas, tikšanās, ekskursijas. Kopā ar Līvānu I. vidusskolas pedagogi Skaidrīti Smiti meklē ceļu uz pusaudžu sirdīm. Mēģina viņiem bur-tiski «iepotēt» nepieciešamību izvērtēt savu attieksmi pret dzeršanu, tās kaitīgajām sekām.

Andrejs Naglis bija viens no pirmajiem un enerģiskākajiem atturības veicināšanas biedrības propagandētājiem rajonā. Palīgs darbā arī šodien. Viņš — biedrības padomes loceklis. Uz sēdēm allaž atnāk ar savām idejām, priekšlikumiem.

Arī Līvānu pilsētas zūpības apkarošanas komisijas priekšsēdētāja vietnieks, republikas atturības kluba valdes loceklis, republikas brīvprātīgās atturības veicināšanas biedrības valdes loceklis.

Saka: tā esot viņa sirdslieta — audzināt pusaudžus. Kaut gan pēc profesijas ir tīri tehnisks vīrs (elektrikis). Klubu «Gaisma» vada kopš 1981. gada. Jau kopš pirmajām dienām kluba biedri ne tikai meklēja sadarbību ar Līvānu skolu pedagogiem, bet uzskatāmi demonstrēja atturīga dzīvesveida priekšrocības. Organizēja interesantus atpūtas pasākumus, gandrīz visi «Gaismas» biedri ir fiziskā tūrieši. Bet Andrejs Naglis no visiem rajona sporta sarīkojumiem atgriežas kā godalgoto vietu ieguvējs.

Lekcijas, pārrunas ar pusaudžiem — tā jau ir ikdiena. Atturīga dzīvesveida propagandētājs uzskata, ka agitācijas darbā lieti noder ekskursijas uz slimo bērnu (alkohola upuru) pansionātiem. Sis ekskursijas atstāj neizdzēšamus iespaidus, rada vielu pārrunām un pārdomām kļau sapulcēs, disnotos utt.

Andrejs Naglis saka: cīnīties par tautas veselību vaiņ katram un visiem kopā. Viņš uzskata, ka nereti atturības kustības organizēšana darba kolektīvos ir tikai tukšvārdība, domā, ka biedrības pārskata un vēlēšanu konferencē ļoti rū-nīgi analizēs faktisko stāvokli atturīga dzīvesveida propagandā rajonā. Ir atklāts savos uzskatos un teic, ka tas ir solis atpakaļ no sākotnējās uzņēmības, ja alkoholu atkal sāks tirgot vairākos veikalos. Viņš noskaņots par šo jautājumu nopietni diskutēt konferencē un uz klausīt citu domas.

A. VELDRĒ

ATELĀ: Līvānu pilsētas atturības kluba «Gaisma» vadītājs Andrejs Naglis. J. SILICKA foto

● Radikālā ekonomiskā reforma: pārkārtošanās līderis—saimnieciskā aprēķina kolektīvs

Lai savlaicīgi nokļūtu attāļajā celtniecības objektā Preiļos, kur Daugavpils teritoriālais vispārējās celtniecības trests būvē preiļiešiem dzīvokļus, brigādes locekļiem jāceļas ne vēlāk kā sešos no rīta. Dažreiz pat agrāk: jāpaspēj taču saposīties ceļam, aizbraukt līdz pilsētas mikrorajonam «Čerjomuški» un iesēties strādnieku autobusā. Pretējā gadījumā—darba kavējums un biedru nosodošie skatieni. Vēra taču tiek ņemts katrs celtnieka veikums, dārga ir katra minūte.

— Nu, vai visi ieradušies? — šo jautājumu katru rītu tieši pulksten septiņos ar metodisku precizitāti uzdod Daugavpils 119. PMK brigādes vadītājs Pāvels Harlamovs, kad celtnieki jau ieņēmuši vietas autobusa tīkami iesilušajā salonā, un mašina dodas ceļā. Tieši pēc stundas brigāde nokļūst objektā, uzgērbs spēcīgus un steigšus ķersies pie darba. Darāmā šeit daudz. Laiks stēdžina, arī saimnieciskā aprēķina attiecības noteikušas ātrāku darba tempu, labāku disciplīnu. Visi brigādes locekļi jau ieņēmuši savas darba vietas — gan Anatolijs Kečins un viņa sieva, gan Zoja Osipoviča, Pjotrs Zeņkova, gan Elvīra Pipiņa, Valentīna Saviča un citi. Viņu uzvārdi ierakstīti arī speciālā apliecībā, kas brigādei izsniegta nesēn.

kara stundās, mājās pārbraucis. Pāvels aizrautīgi skatīja un rēķina. Viņu interesē burtiski viss: par cik lielu summu novērtēs mājas durvju un logu bloku krāsošanu, kad tā būs pilnībā pabeigta, kā izceļos sienu un griestu apmašā, tapsešu līmēšanu, vārdus sakot, visu veidu darbus. Kādēļ nepieciešama šāda rēķināšana? Tādēļ, lai varētu precīzāk noteikt maiņas uzdevumus posmiem un atsevišķiem strādniekiem. Jo katrs strādājošā uzdevums ir dot mēneša izstrādi par 661 rubli. Pārreķinot uz maiņu, tas būs ne mazāk kā 34 rubli darbdiēnā.

Tolies, pašus svarīgākos jautājumus Pāvels Harlamovs nekad nerisina viens, vienmēr to dara kopā ar brigādes padomes locekļiem Pjotru Zeņkovu, Raisu Sadurovu, Elvīru Pipiņu. Darba dienas beigās kolektīvs skrūpoļozi apspriež ikvienu tīšu vai netīšu brāķdarību, citus pārkāpumus. Jaunieviestais darba līdzdalības koeficients lieti noder: viens, saņemot labu novērtējumu, gūst uzmundrinājumu turpmākam darbam, otram dēļ kūrums samazinās izpēni. Konkrēti runājot, zūd tā naudas summa, kuru strādnieks (pēc brigādes padomes domām) nav nopelnījis.

PROTAMS, dzīvojamo māju nodods ekspluatācijā termiņā. Apmaksas darbu kvalitāte būs laba, kaut arī brigādei to panākt nav bijis viegli. Runa nebūt nav par meistariību — gandrīz visi viņi ir labi amata pratēji. Grūtību iemesls ir cits. Lūk, tie paši dzelzsbetona paneļi — nelīdzeni, ar plaisām. Izgatavoti kādā no Rīgas rūpnīcām. Savu garantijas laiku nogulējuši Preiļu būvlaukumā. Ģenerālais darbu uzņēmējs nolaidības dēļ tos neizbrāķēja, tātad — tie bija jāliek lietā.

— Uz tādiem paneļiem skatīties negribas, — Pāvels Harlamovs ir sašutis. — To sliktās kvalitātes dēļ gan apmetējiem, gan citu apdares darbu veicējiem jāapgūst arī to darbu apjomu, kuri nav paredzēti nevienā plānā. Bet — kur lai ņem liekas darba laika minūtes, ja normatīvi jau tā prasa strādāt ar maksimālu atdevi. Kur ņemt papildus materiālus, naudu strādnieku atalgošanai?

Brigādes vadītājs izvirzīt

stingrākas prasības ieejas kontrolei, būtībā formālās finansilās attiecības (kuras, starp citu, noteiktas dokumentos) ar ģenerālo darbu uzņēmēju, ar savas pārvaldes administrāciju padarīt tīri juridiskas. Pagaidām celtniecības pārvaldes vadība savā līgumā ar brigādi ieraksta arī punktu par 25 rubļu soda naudas noteikšanu par katru dikstāves dienu, par darbu neizpildi saskaņā ar grafiku u. tml. Tomēr šie 25 rubļi, salīdzinot ar tiem materiālajiem izdevumiem, kādus brigādei sagādā jebkura novirze no grafika, ir samērā mazs zaudējums.

...Sagadījās tā, ka tajā pašā dienā man iznāca iegriezties 119. PMK kantorī. Sarunā ar mehānizētās kolonnas priekšnieku Valentīnu Zeņuku ieminējās arī par Pāvela Harlamova brigādi.

— Man, piemēram, radās šāds jautājums, — es griežos pie vadītāja. — Ar ko Harlamova brigāde slēdz darbu uzņēmuma līgumu?

— Te viss ir skaidrs, — atbildēja V. Zeņuks. — Pēc līguma attiecībām brigādes kolektīvs tieši saistīts ar iecirkņa meistaru, iecirkņa kolektīvs stājas līgumattiecībās ar pārvaldes administrāciju, savukārt pārvalde — ar teritoriālo vispārējās celtniecības tresta vadību.

— Diemžēl strādnieki sūdzas, ka ģenerālais darbu uzņēmējs — pirmā celtniecības pārvalde — šīs dzīvojamās mājas celtniecī-

bai izlietojusi Rīgas rūpnīcas piegādātos paneļus, kuru kvalitāte neatbilst valsts standartiem. Rezultātā celtniekiem nākas gandrīz pilnīgi pārklāt šos paneļus ar apmetumu. Vai tas tiešām tā ir?

— Jā, šoreiz ir noticis tieši tā. Tādēļ mēs esam tiesīgi izvirzīt ģenerālajam darbu uzņēmējam, I. celtniecības pārvaldei, soda sankcijas. Tresta iekšējā banka atņems šai pārvaldei nepieciešamās naudas summas. Savukārt pārvaldei ir tiesības caur arbitražu griezties pie rūpnīcas izgatavotājas, ja vien garantijas termiņš nav jau beidzies.

SARUNĀ ar vadītāju noskaidrojās arī citas «neskaidrības». Piemēram, sakarā ar materiālu taupīšanu. Pēc sistēmas, kura darbojas Daugavpils teritoriālajā vispārējās celtniecības trestā, objektam pienākošos materiālus iedala nevis pašai brigādei, bet gan tieši iecirknī, kura meistars, izdarot norēķinus, izmanto čeku grāmatīti. Tātad — visa apdares materiālu ekonomija ir iecirkņa ziņā. Ja objektā strādā divas krāsotāju brigādes, tad iekonomēto sadala atbilstoši nodarbinātības ekvivalentiem, respektīvi, ietaupīto materiālu apjomam. Kopumā brigādes kolektīvs saimnieciskā aprēķina apstākļos saņem naudu atbilstoši tieši gabaldarba cenai, bez tam pienāks arī prēmijas par plāna izpildi, par augstu darba kvalitāti. Klāt nāk arī četrus procentus piemaksa par

strādāšanu veselībai kaitīgos apstākļos.

Vai krāsotāji tagad ir vairāk ieinteresēti savā darbā? Vai saimnieciskais aprēķins devis kādu jaunu jēgu? Skatiet, atbilde ir apstiprinoša. Šodien ir grūti atteikties no vēlēšanās vai pat nepieciešamības visu saskaņot, salīdzināt, iegūt ekonomisku gala rezultātu. Tādēļ brigāde savā starpā spriež: kur taupības nolūkos vai dēļ kvalitātes izmantot parasto otu, kur strādāt ar krāsu smidzinātāju, kuram no brigādes locekļiem labāk nodarboties ar tapsešu līmēšanu, kuram veikt apmetēja darbu — jo labāks amats pratējs. Jo brigādei lielāka izstrāde. Darba laika intensifikācija — pārkārtošanās apstākļos tas ir neizbēgams priekšnosacījums. Lai cik tālu pagātni Pāvels Harlamovs savā atmiņā pārcilā (jāpiebilst, ka viņš ir strādājis daudzus objektos, par ko saņēmis augstus Dzimtenes apbalvojumus, tai skaitā arī III pakāpes Darba Slavas ordeni), viņš tomēr neatceras, ka kolektīvs kādreiz agrāk būtu bijis tik ļoti ekonomiskā ziņā ieinteresēts darbā un strādājis tik saspringti kā šodien.

Z. BURIJS

ATELĀ: (no kreisās uz labo) — Raisa Sadurova, Anatolijs Kečins, Zoja Osipoviča, Oiga Kečina, Andrejs Fedotovs, Pjotrs Harlamovs, Nina Daukšta un Elvīra Pipiņa.

J. SILICKA foto

Iecirkņa

inspektors

Kopš 1987. gada augusta Preiļu, Rušonas, Galēnu un Silajānu ciemu teritorijas ir milicijas leitnanta Ivana Ludāna pārziņā. Pa šo laiku viņš nodibinājis ciešus kontaktus ar saimniecību vadītājiem un partijas organizācijām, ar deputātiem, labi iepazīnis stāvokli savā iecirknī.

Secinājās, ka šajās saimniecībās plaši sazēlušis žūpība. I. Ludāns izvirzīja uzdevumu — palīdzēt pāraudzīnāt tos, kuri alkohola lietošanas dēļ slikti strādā un pārkāpj disciplīnu. Isā laikā viņš noskaidroja, kuri mil cīlāt glāzīti, ņēma viņus uzskaitē, sekoja viņu uzvedībai darbā un sadzīvē. Noorganizējis iedzīvotāju sapulci. I. Ludāns lūdz nosūtīt visus 37 alkoholiķus ārstēšanai atbilstoši ārsta narkologa rekomendācijām.

Lai kontrolētu šo cilvēku ārstēšanas gaitu un uzvedību, I. Ludāns sāka biežāk apmeklēt ģimenes, izmantot to audzinājošo lomu. Redzēdami, cik uzmanīgi milicijas iecirkņa inspektors apskatījis žūpību, daudzi iedzīvotāji kļuva aktīvi palīgi cīņā pret kaudzās tecināšanu. Tieši no viņiem I. Ludāns saņem apmēram 70 procentus ziņu par kaudzās izgatavotājiem un realizētājiem. Bez tam — viņa iecirknī katrā no deviņām apdzīvotajām vietām darbojas brīvprātīgie kārtības sargi, kuri specializējušies žūpības apkarošanā.

Pusgada laikā iecirkņa inspektors konfiscējis sešus kaudzās tecināšanas aparātus, arī divas veikli nomaskētas stacionāras iekārtas.

Izanalizējis kaudzās tecināšanas lēmumus, iecirkņa inspektors secināja,

ka ar tās izgatavošanu nodarbojas arī vientuļas sievietes un pensionāri. Ar pāctecināto dziru viņi maksā par palīdzēšanu piemājas saimniecībā. Pēc iecirkņa inspektora ieteikuma ciemu Tautas deputātu padomju izpildkomitejas pieņēmušas lēmumu palīdzēt gados vecākiem iedzīvotājiem, nodrošināt viņus ar visu piemājas saimniecībā un sadzīvē nepieciešamo. Pagājušajā gadā un šogad šādu palīdzību saņēmuši 12 cilvēki. Neviens no viņiem pēc tam vairs nav nodarbojies ar kaudzās tecināšanu. Bez tam pēc vienotības ar skolu pedagogiem I. Ludāns iesaistīja darbā aktīvākos skolēnus. — komjauņiešus, kuri palīdz vecajiem cilvēkiem.

Izdarot rēķinus kopā ar VAI darbiniekiem, veicot pārbaudes un audzināšanas darbu šoferu un mehānicu vidū, iecirkņa inspektors sadarībā ar brīvprātīgajiem kārtības sargiem nostiprināja satiksmes drošību uz ceļiem. Samazinājās satiksmes negadījumu skaits.

Rūpējoties par sociālistiskā īpašuma saglabāšanu, I. Ludāns organizē kāpēc ir noteikta pastiprināta atbildība par pārtikas produktu izbrašanu lopiem, par tautas mantojuma izlauzīšanu, par būvmateriālu tirdzniecības noteikumu pārkāpšanu, par saimniecībām piederošo transportlīdzekļu izmantošanu personīgās nolūkos.

Ražas novākšanas periodā I. Ludāns organizē brīvprātīgo tautas kārtības sargu pastiprinātu uz ceļiem, iesalsta šajā darbā tautas kontroles grupas. Konstatētos trūkumus, kā arī

vainīgo rīcību izskata darba kolektīvos.

I. Ludāns aktīvi piedalās arī dabas un apkārtējās vides aizsardzībā.

1987. gada 8. jūnijā milicijas leitnants kopā ar sabiedrības pārstāvjiem uz Feimaņu ezera alžturēja malu zveļniekus — sovhoza «Rušona» traktoristus V. Vasilevski un Z. Maksimovu. Viņi ķēra mirdā zivis, nodarīja zaudējumus par 70 rubļiem. Gan mirdus, gan zivis konfiscēja. Preiļu rajona tautas tiesa sodīja V. Vasilevski ar vienu gadu labošanas darbiem, ieturot 20 procentus no darba algas par labu valstij, Z. Maksimovam piesprieda gadu un sešus mēnešus labošanas darbu, ieturot 20 procentus no darba algas.

Plaši iesaistot sabiedrību tautas īpašuma sargāšanā un prasmīgi veicot izskaidrošanas darbu, iecirkņa inspektors panācis, ka cilvēki patiešām sākst justies kā īsti saimnieki un saudzīgi izturas pret sabiedrisko mantu.

Rušonas ciema iedzīvotāji ievēlēja I. Ludānu par savu deputātu. Iecirkņa inspektora godprātīgā attieksme pret darbu un tā svarīguma apzināšanās, cieņa pret cilvēkiem un natiesas interese par viņu sadzīves problēmām rada atgriezenisku saikni. Kopā ar milicijas darbiniekiem iedzīvotāji aktīvi cīnās pret visiem, kuri traucē normāli dzīvot un strādāt.

F. GUČEVIČS,
milicijas majors
AUTORA foto

Sports rajonā: problēmas un risinājumi

Jau otro gadu

Otro reizi notika vadošo darbinieku spartakiadē slēpošana, šaušanā, dambretē, novusā, basketbola soda metienos un jauktajā safete.

Sacensību nolikums tāds pats kā pērn — komandā vadītājs, partijas un komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāri, arodkomitejas priekšsēdētājs un fizikolektīva priekšsēdētājs. Vadītāja slimības vai komandējuma gadījumā sacensības piedalās viņa vietnieks.

Uz spartakiādi ieradās 28 komandas. Pamaz? Pērn bija vairāk. Tikai rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas, tautas izglītības nodaļas, kūdras fabrikas, Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta, rajona sadzīves pakalpojumu kombināta, Līvānu koksnēs konstrukciju rūpnīcas, eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas, Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes, rajona agrorūpnieciskās apvienības, Līvānu PMK, Preiļu 2. vidusskolas, «Lauktechnikas» rajona apvienības, padomju saimniecību «Agļona», «Rudzāti», kolhozu «Dzintars», «Sarkanā ausma», «Nākotne» komandas ieradās ar savu vadītāju priekšgalā. Toties agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» un K. Marksa kolhoza komandās bija

tikai vietnieki — no pirmā līdz pēdējam komandas dalībniekam.

Par sacensību uzvarētājiem kļuva: distanču slēpošanā — P. Trubačs (padomju saimniecība «Agļona») un A. Skapare (agrofirma «Krasnij Oktjabrj»), šaušanā — J. Lazda (tautas izglītības nodaļa) un L. Poplavska (sakarū mezģls), dambretē — I. Sņikers (Līvānu stikla fabrika) un D. Smukste (tautas izglītības nodaļa), novusā — D. Novikovs (dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība) un J. Blūzma (rajona agrorūpnieciskā apvienība), basketbola soda metienos — I. Visockis (būvmateriālu un konstrukciju kombināts) un A. Garkalne (rajona agrorūpnieciskā apvienība), jauktajā safetē — rajona sadzīves pakalpojumu kombināta komanda.

Kopvērtējumā par uzvarētājiem kļuva rajona sadzīves pakalpojumu kombināta (direktors V. Veļeckis), Līvānu PMK (priekšnieks O. Bubnovskis) un Līvānu eksperimentālās koksnēs konstrukciju rūpnīcas (direktors A. Kozlovskis) komandas.

A. VELDRĒ

Uzmanību: pieredze!

Abpusēja sadarbība

Saruna ar sporta biedrības «Daugava» Stučkas rajona

padomes priekšsēdētāju A. TATARČUKU.

— Lauku rajonu sporta biedrības ir nonākušas ļaunā veidā strupceļā (tajā skaitā arī mūsu rajonā). Beidz tērēt no iepriekšējiem gadiem iekonomētus līdzekļus, bet saimniecības un uzņēmumi (tagad mācīti skaitīt katru kapeiku) nespēj nodrošināt līdzekļus sporta biedrības «Daugava» rajona padomei. Mums ir informācija, ka ekonomiskie «groži» nav sasatīnuši Stučkas rajona sporta biedrību «Daugava». Kā tas jums izdodas?

— Vespirts jāsaprot, ka sirdi mēs pagaidām esam «Vārpa». Jo rajona padomei ar lauku saimniecībām ir tik ciešas un ilgas saites, sadarbība, ka tā pēkšņi kļūst par «Daugavu» pagaidām nespējām. Divdesmit gadus, kopš vadu rajona sporta biedrību, ir izveidojusies savā sadarbības sistēmā. Vārdu sakot, sadarbības līgumi, kurus noslēdzam ar lauku saimniecībām, nav formāli. Esam vienojušies, ka saimniecības un uzņēmumi mums pārskaita līdzekļus, bet sporta biedrība apmierina kolektīvu vajadzības. Ar sporta biedrības rūpēm fizikolēģiskā kultūra kolektīvi uz pārskaitījumu var iegādāties treniņtērpus, sporta inventāru.

— Ja nav noslēpums, tad informējiet, kādā veidā pie inventāra tiek Stučkas rajona «Daugava»? — Sporta tērpus var pasūtīt «Rīgas modēs». Uz pārskaitījumu to var atļauties tikai sporta biedrība, bet nevis uzņēmumi, saimniecības. Kāpēc mums nepalīdzēt savim kolektīviem? Protams, par viņu līdzekļiem. Sporta inventāru (arī uz pārskaitījumu) sagādājam ar republikas padomes starpniecību un iegādājamies veikalā «Sports». Ja uz šo veikalu biežāk aizstāigā, tad tur var nopirkt visu nepieciešamo. Lauku cilvēki šādu laiku tēršanu nevar atļauties, tāpēc inventāru iepērk biedrība, un tad uz pārskaitījumu pārdodam saimniecībām.

— Tātad serviss. Kādā veidā vel tas izpaužas?

— Fizikolēģiskos kolektīvus (bez maksas) apgādājam ar diplomiem, organizējam metodiku un sporta instruktoru seminārdarbības, sūtām uz republikas semināriem. Katru gadu organizējam rajona vadošo darbinieku spartakiādi. Tā ir tā reize, kad vadītāji, sabiedrisko organizāciju pārstāvji, ekonomisti, finansisti

izjūt savu lomu veselīga dzīvesveida propagandā. Varam izīrēt manēžu un stadionu nozaru, kolektīvu sacensību organizēšanai.

— Šogad jāsaprot, ka tā pēkšņi kļūst par «Daugavu» pagaidām nespējām. Divdesmit gadus, kopš vadu rajona sporta biedrību, ir izveidojusies savā sadarbības sistēmā. Vārdu sakot, sadarbības līgumi, kurus noslēdzam ar lauku saimniecībām, nav formāli. Esam vienojušies, ka saimniecības un uzņēmumi mums pārskaita līdzekļus, bet sporta biedrība apmierina kolektīvu vajadzības. Ar sporta biedrības rūpēm fizikolēģiskā kultūra kolektīvi uz pārskaitījumu var iegādāties treniņtērpus, sporta inventāru.

— Ja nav noslēpums, tad informējiet, kādā veidā pie inventāra tiek Stučkas rajona «Daugava»? — Sporta tērpus var pasūtīt «Rīgas modēs». Uz pārskaitījumu to var atļauties tikai sporta biedrība, bet nevis uzņēmumi, saimniecības. Kāpēc mums nepalīdzēt savim kolektīviem? Protams, par viņu līdzekļiem. Sporta inventāru (arī uz pārskaitījumu) sagādājam ar republikas padomes starpniecību un iegādājamies veikalā «Sports». Ja uz šo veikalu biežāk aizstāigā, tad tur var nopirkt visu nepieciešamo. Lauku cilvēki šādu laiku tēršanu nevar atļauties, tāpēc inventāru iepērk biedrība, un tad uz pārskaitījumu pārdodam saimniecībām.

— Tātad serviss. Kādā veidā vel tas izpaužas?

— Fizikolēģiskos kolektīvus (bez maksas) apgādājam ar diplomiem, organizējam metodiku un sporta instruktoru seminārdarbības, sūtām uz republikas semināriem. Katru gadu organizējam rajona vadošo darbinieku spartakiādi. Tā ir tā reize, kad vadītāji, sabiedrisko organizāciju pārstāvji, ekonomisti, finansisti

izjūt savu lomu veselīga dzīvesveida propagandā. Varam izīrēt manēžu un stadionu nozaru, kolektīvu sacensību organizēšanai.

— Šogad jāsaprot, ka tā pēkšņi kļūst par «Daugavu» pagaidām nespējām. Divdesmit gadus, kopš vadu rajona sporta biedrību, ir izveidojusies savā sadarbības sistēmā. Vārdu sakot, sadarbības līgumi, kurus noslēdzam ar lauku saimniecībām, nav formāli. Esam vienojušies, ka saimniecības un uzņēmumi mums pārskaita līdzekļus, bet sporta biedrība apmierina kolektīvu vajadzības. Ar sporta biedrības rūpēm fizikolēģiskā kultūra kolektīvi uz pārskaitījumu var iegādāties treniņtērpus, sporta inventāru.

— Ja nav noslēpums, tad informējiet, kādā veidā pie inventāra tiek Stučkas rajona «Daugava»? — Sporta tērpus var pasūtīt «Rīgas modēs». Uz pārskaitījumu to var atļauties tikai sporta biedrība, bet nevis uzņēmumi, saimniecības. Kāpēc mums nepalīdzēt savim kolektīviem? Protams, par viņu līdzekļiem. Sporta inventāru (arī uz pārskaitījumu) sagādājam ar republikas padomes starpniecību un iegādājamies veikalā «Sports». Ja uz šo veikalu biežāk aizstāigā, tad tur var nopirkt visu nepieciešamo. Lauku cilvēki šādu laiku tēršanu nevar atļauties, tāpēc inventāru iepērk biedrība, un tad uz pārskaitījumu pārdodam saimniecībām.

Viedokļu krustpunktā

LĪDZEKĻI UN ATDEVE

ROBERTS KOCKERS, sporta biedrības «Daugava» rajona padomes priekšsēdētājs:

— Biedrības rajona padomes finansiālais stāvoklis ir visai bēdīgs. No iepriekšējiem gadiem līdzekļi gan mazliet ir ietaupīti. Taču to ir daudz par maz, lai apmierinātu minimālās gada prasības — organizētu rajona sporta spēles, nosūtītu komandas uz republikas sacensībām, sagādātu sporta tērpus izlases komandām, inventāru bērnu un jauniešu sporta skolas grupām, veidotu treniņmetnes, nemaz nerunājot par sporta bāzes uzlabošanu.

Jau aizvadīti jaunā gada divi mēneši, bet sporta biedrības «Daugava» rajona padomes kontā nav ienācis ne rublis. Zēl, ka rajona vadošo darbinieku spartakiadē sakrita ar biedrības kongresu Rīgā. Tāpēc neiznāca satikties ar rajona saimniecību un uzņēmumu vadītājiem, uzzināt viņu domas, pašreizējo attieksmi un prasības pret mums.

Sadarbības līgumi ar saimniecībām un uzņēmumiem pagaidām nav noslēgti. Nācies dzirdēt, ka saimniecības un uzņēmumi sakarā ar pāriešanu uz pašfinansēšanu ar mums sadarboties nevēloties.

Sportā biedrības «Daugava» republikas kongresā plaši diskutēja arī par lauku sporta attīstību. Nu jau pavisam konkrēti runāta, ka rajonos notiks sporta iestāžu reorganizācija. Jāizveido fiziskās kultūras un sporta ap-

vienība, kurā ietilptu gan valsts fiziskās kultūras un sporta rajona komiteja, tautas izglītības nodaļa bērnu un jauniešu sporta skola, sporta biedrība «Daugava». Šādas apvienības jau darbojas Valmierā un Talsos.

Tā vai citādi, taču «Daugava» nāksies organizēt un vadīt lauku sporta dzīvi. Tam vajadzīgi līdzekļi un konkrēta rīcības programma. No saimniecībām mēs lūgsim līdzekļus, bet ko dosim pretī? Par to šodien domājam nopietni. Kopā ar rajona fiziskās kultūras un sporta komiteju sadalām un arī turpmāk sadalīsim limitus sporta inventāra iegādei uz pārskaitījumu. Palīdzam iegādāties sporta tērpus. Šādu iespēju jau izmantoja agrofirma «Krasnij Oktjabrj», eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca, K. Marksa kolhozs. Iespēju robežās palīdzēsim arī inventāra iegādei.

Gadu no gada trešo daļu no kolektīvajām biedru naudām pārskaitījām republikāniskajai padomei sporta bāzu celtniecībai un rekonstruēšanai centralizētā veidā. Dīmežlī mūsu rajons nebija starp tiem laimīgajiem, kur cēla centralizēti. Kongresa deleģāti izteica pretenzijas par šādu sistēmu un ierosināja no tās atteikties. Ja tas tā būs, tad šo naudu (apmēram 30 tūkstoši rubļu gadā) varēsim izmantot savā rajona vajadzībām. Protams, ja iestādes un saimniecības mums šos līdzekļus pārskaitīs.

LEONARDS SPOLIS, padomju saimniecības «Rudzāti» direktors:

— Padomju saimniecība «Rudzāti» nekad nav bijusi starp rajona sporta dzīves neatbalstītājiem. Arī tagad, pašfinansēšanas apstākļos, mēs neekonomēsim uz strādājošo veselības rēķina. Protams, naudu skaitīsim rūpīgi un izlietosim ekonomiski. Sporta biedrībai «Daugava» nu ir jāpierāda sava nepieciešamība, jo līdzekļus (arī «Rudzāti») pārskaitīs tikai tad, ja no tiem būs atdeve. Ja «Daugava» mums palīdzēs iegādāties inventāru, ja varēsim izmantot sporta bāzi. Ja būs tāme, kalkūlācija, kur naudu izmantos. Katra rubļa izlietojumam jābūt pamatotam. Ja patiešām nauda tiks izlietota sporta būvju celšanai, kuras pēc tam izmantosim arī mēs, tad mūsu saimniecība līdzekļus pārskaitīs. Ja tā tiks izmantota kā līdz šim — tikai «Daugavas» štata darbinieku algām vai ikdienišķu sporta sacensību organizēšanai, — tad, acimredzot, pārāk lielas

summas «Daugavas» kontā nepārskaitīsim.

Iespēja sacensties ar citu saimniecību, uzņēmumu vadošajiem darbiniekiem ir laba lieta. Vienīgi bojā garastāvokli tas, ka joprojām starp mums ir tik daudz kūtro vienaldzīgo. Atklāti sakot, man vienkārši ir nesaprotams, kāpēc komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāri ir tik fiziski vāji jauni cilvēki, ka nevar lemet bumbu grozā vai noslēpt divus kilometrus, un tāpēc uz sacensībām sūta savus vietniekus. Turpmāk, sastādot nolikumu, par nepiedalīšanos jāparedz soda punkti arī komjaunatnes un partijas pirmorganizāciju sekretāriem, arodkomiteju priekšsēdētājiem. Nepieciešams plašāk propagandēt šo pasākumu un vienlaikus arī fizisko kultūru un sportu starp uzņēmumu vadītājiem. Būtu interesanti sacensties basketbolā un volejbolā.

PĒTERIS VOŠOROVŠ, kolhoza «Sarkanā ausma» priekšsēdētājs:

— Sadarbība ar rajona sporta biedrību «Daugava» ir vajadzīga, un mēs neesam pret to, taču sadarbības līgumu gan nevajadzētu sūtīt pa pastu, kā tas dažkārt bijis.

Ja saimniecība pārskaita līdzekļus biedrībai, tad, piemēram — «Sarkanā ausma», grib kaut ko reālu saņemt pretī. Kaut vai lielāku metodisku palīdzību sporta pasākumu organizēšanai saimniecībā un sekciju darbā, iespējas iznomāt sporta bāzi. Mēs treniņiem izmantojam Riebiņu vidusskolas sporta zāli un par to maksājam riebīniešiem. Pagaidām sporta biedrība «Daugava» ir apbroņozies tikai ar sacensību organizēšanu.

Rajona vadošo darbinieku spartakiadē ir interesants un liederīgs pasākums. Tikai gribas, lai tajā piedalītos visu saimniecību un uzņēmumu vadītāji.

Redaktora v. P. PIZELIS

RIGAS

3. MEDICINAS SKOLA

Ērīko ATVERTO DURVJU DIENU 1988. gada 22. martā un 19. aprīlī plkst. 12.00.

Skolas adrese: Rīgā, Vienības gatvē 45. Satiksme ar 5. vai 10. tramvaju, kā arī ar 8. vai 14. trolejbusu.

SŪSANAS FABRIKAS «ASOTE»

LIVĀNU IECIRKNIM

vajadzīgs

remontatslēdznieks

val arī māceklis šim darbam. Iecirknis strādā vienā maiņā.

Rēzeknes pedagoģiskā skola 5. g. 26. martā no plkst. 11.00 līdz 14.00 rīko

ATVERTO DURVJU DIENU.

Skolas adrese: Rēzeknē, Ļeņina ielā 115.

28. februārī plkst. 14.00 un 17.00 Līvānu kultūras namā paredzētie grupas «Jumprava» koncerti solista slimības dēļ pārcelti uz 27. martu, svētdienu, plkst. 14.00 un 17.00, iegādātās biļetes derīgas.

JAUNAGLONAS

58. PROFESIONĀLI TEHNISKA VIDUSSKOLA

1988. gada 2. aprīlī aicina rajona skolu audzēkņus un pedagogus uz ATKLĀTO DURVJU DIENU.

Sākums plkst. 10.30.

Dusi saldi, māmulīte, Mūža miegs lai tev ir salds, Auklēs tevī rasas rīti, Ziedi klās un sniedzīņš balts.

(A. Straube)

Izsakām līdzjūtību skolotājam Teklai Zaļskai, izvadot MAMULU SMILTĀJI.

Gainu atsongadīgās skolas skolotāji

Tavai gaitai nav gala, Jo bērni turēs gaisu Mājas pavarda liesmu. Un mazbērni atbalsos Tevis aizsāktu tautas dziesmu.

(R. Bērziņa)

Esam kopā ar Kornēliju Ivanovu, no TEVA atvadoties. Oškalna kolhoza lopkopības speciālisti

Pār ziediem sēru liesmas plīvo, Un lielais klusums blakus stāv. Tavš mūža gašums sirdī dzīvos, Lai viegla smiltis tevī klāj.

(G. Selga)

Izsakām dziļu līdzjūtību Kornēlijai Ivanovai, izvadot TEVU pēdējā gaitā.

Oškalna kolhoza kolektīvs

Vairs ciemos neatnākt, Pa dzimtās zemes takām, Jo vērti dzīvībai ir aizvērušies ciet.

(J. Rūsiņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību Silvijai Kundziņai sakarā ar TEVA nāvi.

Priekšu sakarū nodaļas kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību Silvijai Kundziņai sakarā ar TEVA nāvi.

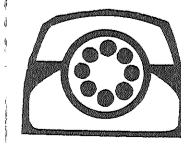
Preiļu sakarū mezgla kolektīvs

Paver plaukstaš — sūrā mūža stāstu, Lauj, lai paspiežu un noskūpstu es tās, Lauj, lai es tās silti, silti glāstu. Kā tās manī kādreiz bērnībā.

(A. Imermanis)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, MARTU UPENIECI smiltajā izvadot. Līvānu 1. vidusskolas skolotāji

Laikraksts «Lenina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val. «Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Лата. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1. TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstulu nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un ceitniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Tir. 14292 eks. (latv. val. 10150 eks., krievu val. 4142 eks.). 1. nos. iespiedokšne, Ofsetiespiedums. Laikraksts iespiests Latvijas PSR Izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Valkas ielā 1. Indekss 68169. Pas. 319.